

Kasvupalvelu Valtio – maakunta – kunta

17.2.2017

Mikko Härkönen

<https://youtu.be/AA46BvOKRqA>

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kasvupalvelu-uudistus

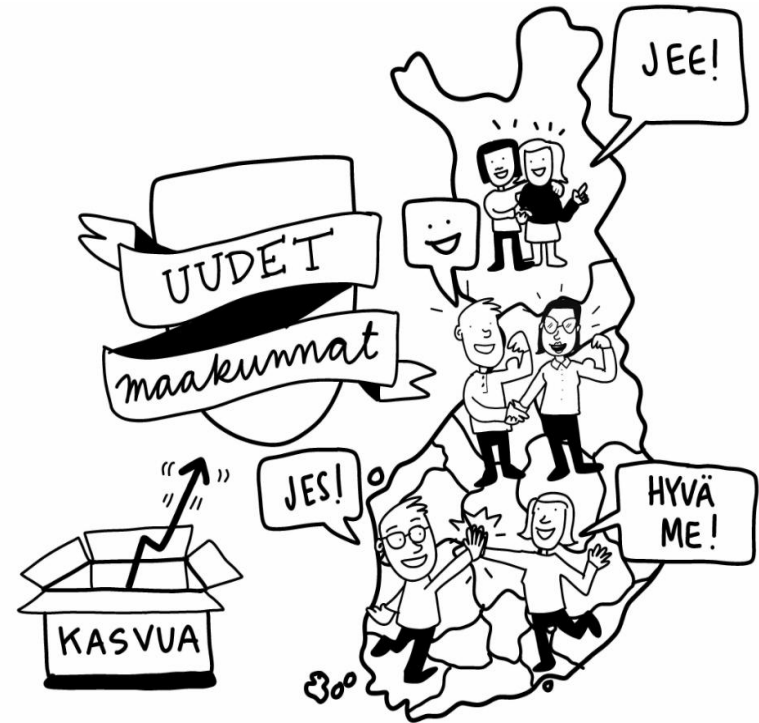

TE-palvelut ja yrityspalvelut kootaan julkiseksi kasvupalveluksi.

Palvelulla edistetään yritystoimintaa, yritysten kasvua, uudistumista ja kansainvälistymistä sekä vastataan työmarkkinoiden muutoksiin.

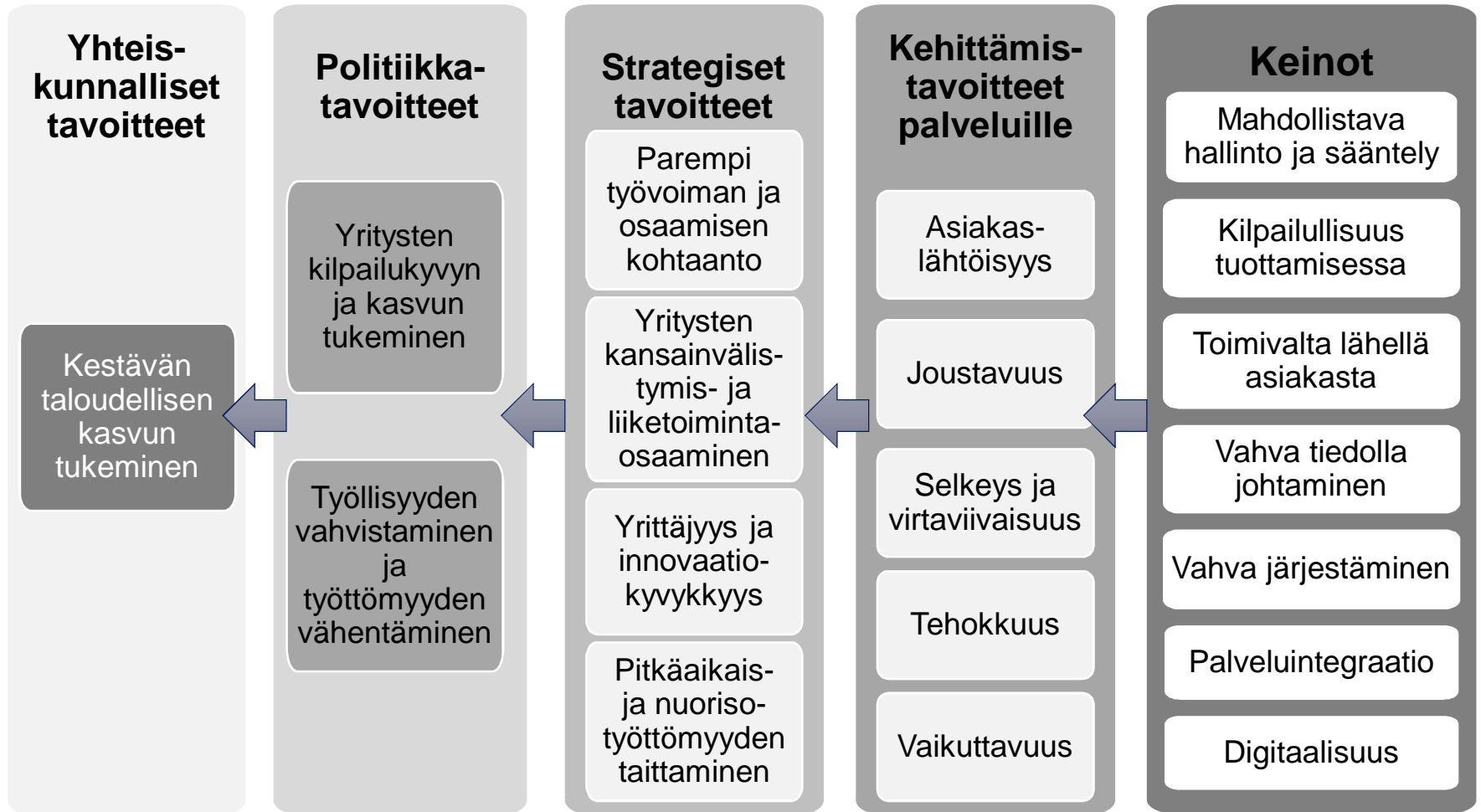
Kasvupalvelua tarjotaan alueellisesti ja valtakunnallisesti, yritys- ja henkilöasiakkaille.

Asiakkaita tuetaan yrityksen elinkaaren ja henkilön työuran eri vaiheissa.

MAAKUNNASTA MAAILMALLE
- MAAILMALTA MAAKUNTIIN!

Kasvupalvelu-uudistuksen tavoitteita

Aluekehittämisen- ja kasvupalvelulaki

Laki määrittelee aluekehittämisen järjestelmän, joka varmistaa valtion eri hallinnonalojen ja maakuntien toimivan vuorovaikutuksen ja yhteistyön alueiden kasvun ja elinvoiman tukemiseksi.

Saavutettavuus, hyvä elinympäristö, hyvinvointi, osaaminen ja kasvu ovat alueiden menestymisen perusta.

Laki kytkee kasvupalvelut aluekehittämisen olennaiseksi työvälineeksi, kun maakunnat vastaavat sekä aluekehittämisestä että kasvupalveluista kukin alueellaan.

Aluekehittämis- ja kasvupalvelulaki

Laki määrittelee aluekehittämisjärjestelmän, joka varmistaa valtion eri hallinnonalojen ja maakuntien toimivan vuorovaikutuksen ja yhteistyön alueiden kasvun ja elinvoiman tukemiseksi.

Saavutettavuus, hyvä elinympäristö, hyvinvointi, osaaminen ja kasvu ovat alueiden menestymisen perusta.

Laki kytkee kasvupalvelut aluekehittämisen olennaiseksi työvälineeksi, kun maakunnat vastaavat sekä aluekehittämisestä että kasvupalveluista kukin alueellaan.

Lain keskeinen sisältö

- 1. luku:** lain tavoitteet, käsitteistö sekä kaikille kasvupalveluille yhteisiä periaatteita.
- 2. luku:** aluekehittämistä koskevat säännökset
 - ei merkittäviä sisällöllisiä muutoksia
 - yksityiskohtaisuutta purettu.
- 3. luku:** kasvupalveluja ja niiden järjestämistä koskevat säädökset
Osa kasvupalveluista on valtakunnallisia ja osa maakunnallisia, mutta kaikki palvelut tulee toteuttaa yhteen sovitettuina ja tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.
- 4. luku:** kasvupalvelujen tuottaminen
Koska tuottaminen perustuu ensisijaisesti markkinaehtoiisiin ratkaisuihin, sääntely on suppeaa ja tuottajia koskevat säännökset rajautuvat yleisten velvollisuuksien toteamiseen.
- 5. luku:** palvelujen monimuotoisuutta ja yhteisiä järjestelmiä koskevat säädökset
- 6. luku:** kasvupalvelun ja aluekehittämisen yhteisiä mekanismeja koskevia säännöksiä.

Lisäksi voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Jokaisen alueen omat vahvuudet esiin

Kasvu kumpuaa jokaisen alueen omista vahvuuksista

Maakunnat kehittävät kasvunsa itse omien menestysreseptiensä avulla.

Suomen alueellinen kehittäminen perustuu valtion, maakuntien ja kuntien kumppanuuteen ja vuorovaikutukseen.

Paikalliselle osaamiselle on vahva tarve

Uusissa maakunnissa yhdistyvät TE-toimistojen ja ELYjen sekä maakuntaliittojen tehtävät.

Kasvuosaaminen kootaan yhteen, ja hyvinvointi rakentuu aiempaa kevyemmällä hallinnolla.

Osaamiselle ja paikallistuntemukselle on vahva tarve maakunnissa. Jatkossa myös yksityisillä yrityksillä ja kolmannella sektorilla on mahdollisuus tuottaa julkisia palveluita.

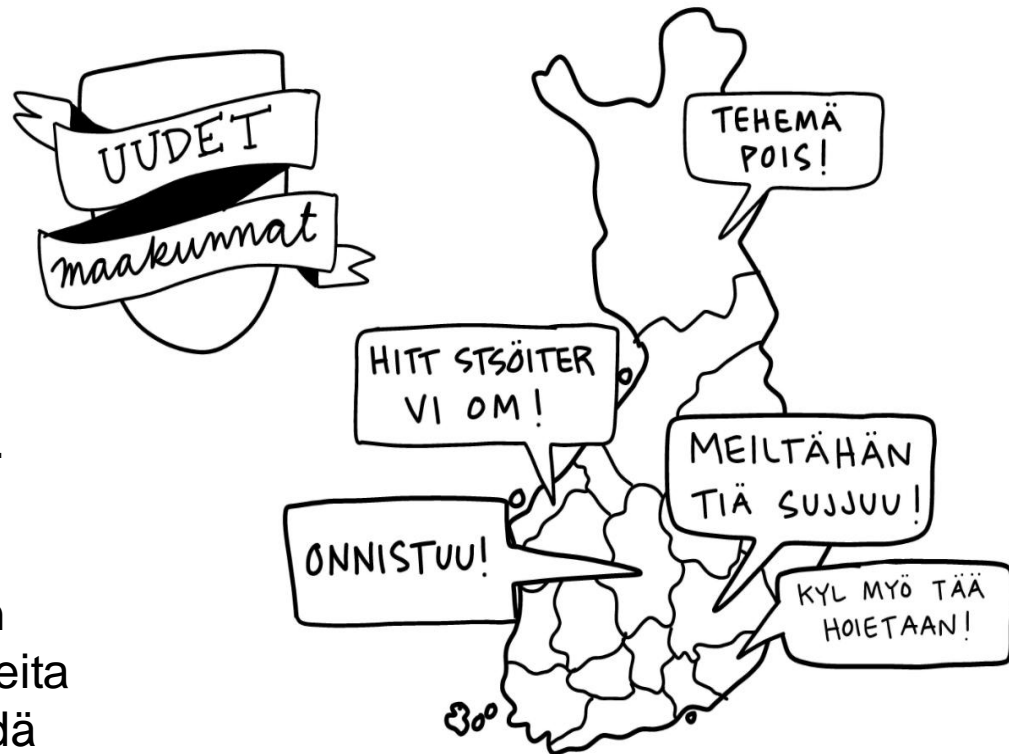

Kasvupalvelut tuotetaan taloudellisin ehdoin

Maakunnilla laaja harkintavalta kasvupalvelujen järjestämisessä. Järjestämiselle ja tuottamiselle määritellään kuitenkin yhtenäiset toimintamallit.

Järjestämistoiminto on keskeinen uudistuksen toteutumisen kannalta.

Laki varmistaa valtakunnallisten ja maakunnallisten kasvupalvelujen johdonmukaisuuden ja asiakastarpeita vastaavien tarjonnan, mutta ei säädä muutoksia valtakunnallisiin kasvupalveluihin.

Kunnat saavat uuden yhteistyökumppanin

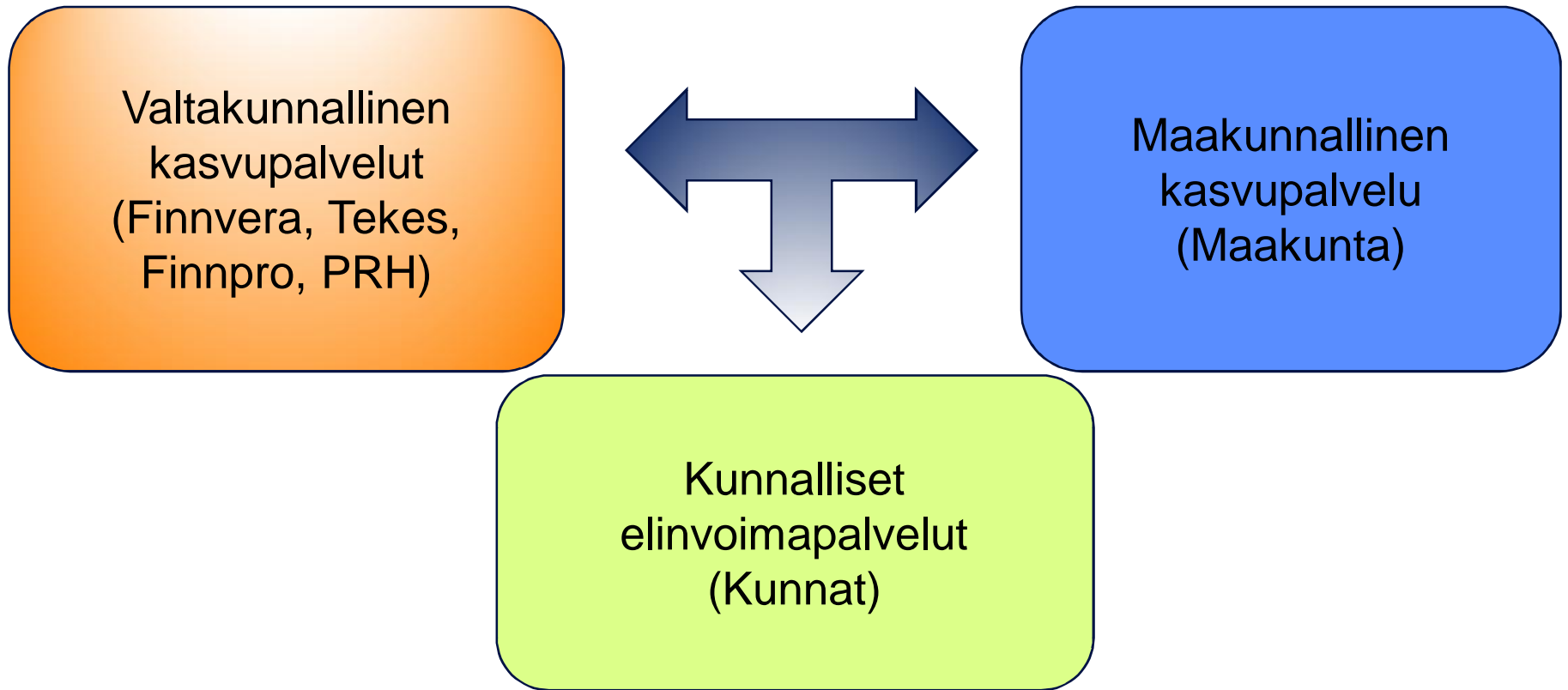

Kaupungit ja kunnat saavat uusista maakunnista tasavertaisen kumppanin alueen elinvoiman ja kilpailukyvyn kehittämiseen.

Kullakin alueella on aiempaa paremmat vaikutusmahdollisuudet valtiolta tulevien varojen käyttöön.

Kuntien kasvuun liittyvät tehtävät säilyvät yhtä merkittävänä kuin nykyisin. Kasvupalvelun tuottajana kunta voi jatkossa vaikuttaa myös aiempaa laajemmalla alueella.

Kasvupalveluiden yhteensovittaminen

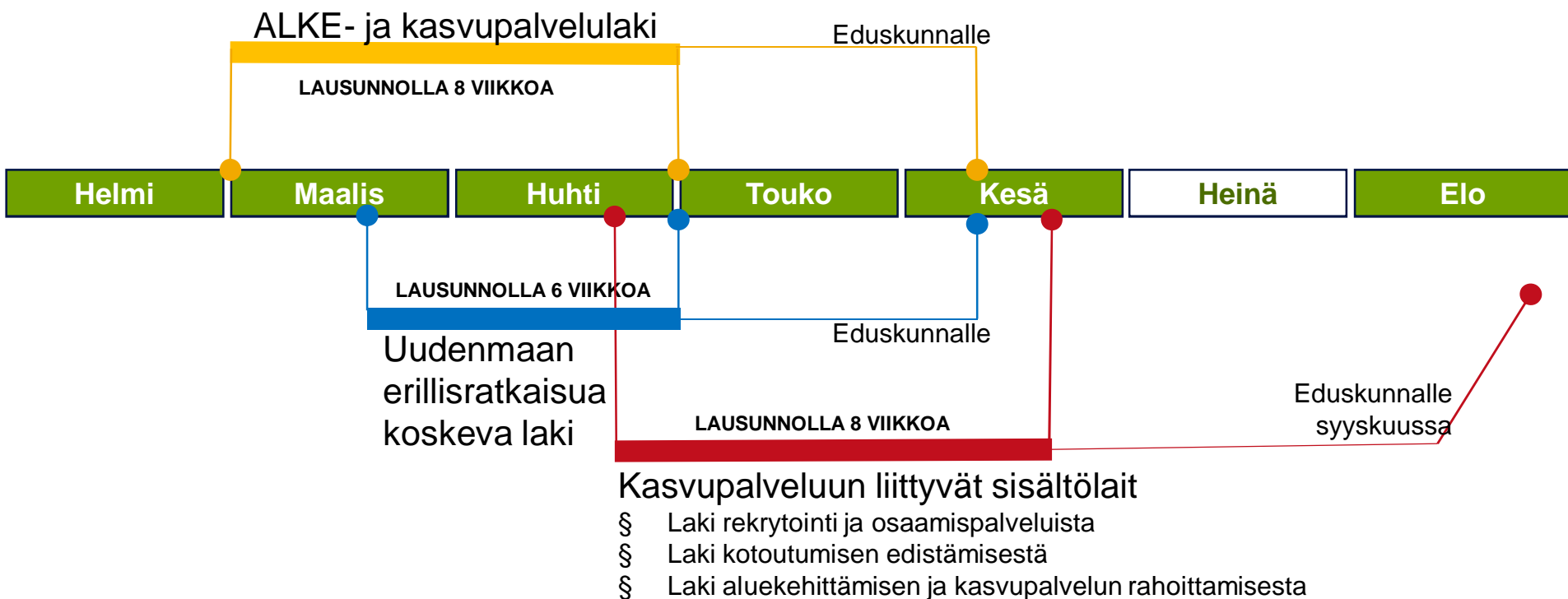

Kasvupalveluiden yhteensovittaminen (2)

- **Maakunnan tulee järjestää** palvelut ja palvelutuotanto alueensa ja palvelujen asiakkaiden tarpeiden mukaisesti neuvoteltuaan kuntien kanssa.
- **Maakunnan ja sille palveluja tuottavan toimijan** on tarvittaessa ohjattava asiakas **valtakunnallisten kasvupalvelujen piiriin**.
- **Maakunnan ja valtakunnallisen kasvupalvelun tuottajan** on yhdessä varmistettava, että palvelukokonaisuus on tarkoituksenmukainen, eivätkä eri toimet ja tuet ole keskenään ristiriitaisia tai päällekkäisiä.
- **Maakunnan järjestämisvastuuseen** kuuluu lisäksi vastuu **kasvupalvelujen yhteensovittamisesta** kokonaisuudeksi sekä toiminnan yhteensovittaminen **kunnan, valtion ja maakunnan** muiden palvelujen kanssa.
- **Järjestämisvastuussa oleva maakunta** huolehtii lisäksi siitä, että palvelun tuottajat toimivat keskenään yhteistyössä siten, että asiakkaiden käytössä on yhteen sovitettuja palveluja.

Lakien käsittelyaikataulu

Kasvupalveluiden tietojärjestelmiä koskeva laki - lausunnolle syksyllä

Valmistelun tilannekuva

- Valmistelun painopiste siirtymässä säädösvalmistelusta toimintamallin valmisteluun
- Valmistelun painopiste siirtymässä kansallisesta valmistelusta maakunnalliseen valmisteluun
- Keskeistä löytää (ja rakentaa) tasapaino kansallisten mallien/rakenteiden ja maakunnallisten sovellusten/toimeenpanon kesken
- Tasapainon luominen edellyttää yhteistä keskustelua ja tiedonvaihtoa – yhteistyötä

Kasvupalvelun kansallinen valmistelu

Tehtävät ja palvelut –valmisteluryhmä (pj. Patrikainen)

- Palvelutarjooman arviointi ja uudistaminen – synkronointi sisältölakien valmistelun kanssa
- Palveluprosessien ja –mallien kuvaaminen – avainprosessien kuvaukset palvelumuotoilun menetelmiä hyödyntäen
- Asiakaslähtöisyyden ja -kokemuksen vahvistaminen valmistelussa
- Rajapinnat eri hallinnonalojen palvelujen välillä – tunnistaminen ja arviot; synkronointi maakuntaudistuksen Palvelut ja prosessit –työryhmän kanssa

Kasvupalvelun kansallinen valmistelu (2)

Järjestäminen, tuottaminen ja tieto –valmisteluryhmä (pj. Jouppila)

- Kasvupalvelun monikanavamalli – kanavalinjaukset prosessimäärittelyn pohjalta
- Järjestämistoiminto ja –osaaminen – järjestämisen ydinprosessit ja hankintaosaaminen
- Markkinoiden rakentamisen mekanismit – nykytila, vuoropuhelu ja markkinoille siirtymisen toimenpiteet
- Valinnanvapaus ja asiakkaiden vahvistuva rooli – valinnanvapauden ala ja mekanismit
- Tiedolla johtaminen ja laadunhallinta – synkronointi maakuntaudistuksen vaikuttavuus- ja kustannustietoryhmän kanssa
- Vaikuttavuusinvestoinnin toiminta- ja rahoitusmallin arviointi kasvupalveluissa

Digi / arkkitehtuuri

- Kansallinen palveluväylä
- Työmarkkinatori ja digitaaliset kasvupalvelut
- Maakuntien palvelukokonaisuudet (11) ja yhteinen arkkitehtuuri
- Kasvupalvelun ”digilaki”

Tehtävät ja palvelut -ryhmä

- **Palvelutarjooman arviointi ja uudistaminen – synkronointi sisältölakien valmistelun kanssa**
- **Palveluprosessien ja –mallien kuvaaminen – avainprosessien kuvaukset palvelumuotoilun menetelmiä hyödyntäen**
- Asiakaslähtöisyyden ja -kokemuksen vahvistaminen valmistelussa
- Rajapinnat eri hallinnonalojen palvelujen välillä – tunnistaminen ja arviot; synkronointi maakuntaudistuksen Palvelut ja prosessit – työryhmän kanssa

Palvelukokonaisuudet (lakiluonnos)

- **Kasvupalveluita** järjestetään ja tuotetaan **valtakunnallisesti ja maakunnallisesti**.
- Kasvupalvelut on järjestettävä ja tuotettava sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan **sellaisina kuin asiakkaiden tarve edellyttää**.
- Palvelut tuotetaan yhteen sovitettuina tarkoituksenmukaisina toimivina palvelukokonaisuuksina sekä väestön ja yritysten tarpeet huomioon ottaen **hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan sähköistä asiointia**.
- **Maakunnat ottavat** kasvupalveluja järjestäessään ja tuottaessaan huomioon alueen kuntien elinvoimatehtävät sekä pyrkivät kasvupalvelujen ja kuntien elinvoimatehtävien tehokkaaseen yhteensovittamiseen.

Palvelukokonaisuudet (lakiluonnos)

Maakunnallisella kasvupalvelulla tarkoitetaan palveluja, jotka maakunta järjestää alueellaan ja jotka kuuluvat maakuntalain 6.1 §:n 9 kohdassa määritellyn maakuntien tehtäväalaan.

Maakunnalliset kasvupalvelut ovat harkinnanvaraisia, jollei muuta ole säädetty.

Maakunnallisina kasvupalveluina voidaan järjestää

- rekrytointeja ja osaamista,
- yritystoimintaa ja yrittäjyyttä,
- edellytysten luominen innovaatioiden kehittämiseksi,
- kansainvälistymistä ja
- rahoitusta koskevia palvelukokonaisuuksia

Lisäksi

- Maakunnallisia kasvupalveluja varten järjestetään lisäksi yhteisten palvelujen palvelukokonaisuutena palveluohjausta ja tietopalveluja.

Palvelukokonaisuudet (lakiluonnos)

- **Valtakunnallisella kasvupalvelulla** tarkoitetaan palveluja, jotka
 - järjestetään keskitetysti, tuotetaan valtakunnallisesti ja jotka ovat saatavilla koko maassa.
 - Valtakunnalliset kasvupalvelut ovat harkinnanvaraisia, eikä palvelujen käyttäjillä ole subjektiivista oikeutta itse määrittelemänsä palvelun saamiseen.
 - Palvelut järjestetään niihin osoitettujen määrärahojen ja valtuuksien sekä palvelun järjestäjän harkinnan mukaisesti.
 - Jos palveluun sisältyy palvelun tuottajan taloudellinen sitoutuminen, tuottaja tekee sitä koskevan päätöksen itseään koskevan lainsäädännön, määrärahojen ja toimiohjeiden mukaisesti.
- **Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa järjestäjänä valtakunnallisesti** tuotettavista kasvupalveluista. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan valtakunnallisista kasvupalveluiden toimijoista säädetään erikseen.

Asiakaspalveluissa, palveluprosessit

Kasvupalveluiden asiakkaat

- **Valtakunnallisten kasvupalvelujen asiakkaita** ovat kasvua ja kansainvälistymistä tavoittelevat sekä innovaatioiden kehittämistä, kaupallistamista ja hyödyntämistä tavoittelevat yritykset, maakunnat ja kunnat, sekä sellaiset kasvupalveluihin liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa harjoittavat yhteisöt, virastot ja laitokset, joiden toiminta edistää kasvupalvelun tavoitteiden edistämistä.
- **Maakunnallisten kasvupalvelujen asiakkaita** ovat kasvua tavoittelevat yritykset, luonnolliset henkilöt, yritykset, muut yhteisöt ja säätiöt, jotka kyseisiä palveluja tarvitsevat sekä sellaiset kasvupalveluihin liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa harjoittavat yhteisöt, virastot ja laitokset, joiden toiminta tähtää kasvupalvelun tavoitteiden edistämiseen.
- **Maakunnallisten kasvupalvelujen asiakkaalla on oikeus valita** haluamansa palveluntuottaja maakunnan järjestämisvastuunsa mukaisesti nimeämien palveluntuottajien joukosta, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Asiakaspalveluissa, palveluprosessit (2)

Taustaa prossien määrittelylle

- Kasvupalvelun valmistelu on etenemässä konkreettisempien toimintamallien ja prosessien määrittelyvaiheeseen
- Laissa aluekehittämisestä ja kasvupalveluista (ml. valmistelussa olevat substanssilait) ei prosesseista pääsääntöisesti säädetä, mutta
- Palvelujen digitaalinen kehittäminen ja siihen liittyvä kokonaisarkkitehtuurityö sekä toisaalta maakunnallinen kasvupalveluvalmistelu edellyttävät kuitenkin soveltuvantasoisia prosessimäärittelyä
- Myös VM-vetoisesta maakuntavalmistelusta (Maakuntadigi/ palvelut- ja prosessit ryhmä) on tullut painetta saada näkyviin tulevan kasvupalvelun yhteisiä, valtakunnallisia kanavakokonaisuuksia.
- Tavoitteena
 - ✓ yhteinen iso kuva TEM, maakunnat, sidosryhmät ydinprosesseista
 - ✓ asiakasnäkökulma
 - ✓ tulevaisuussuuntautuneisuus

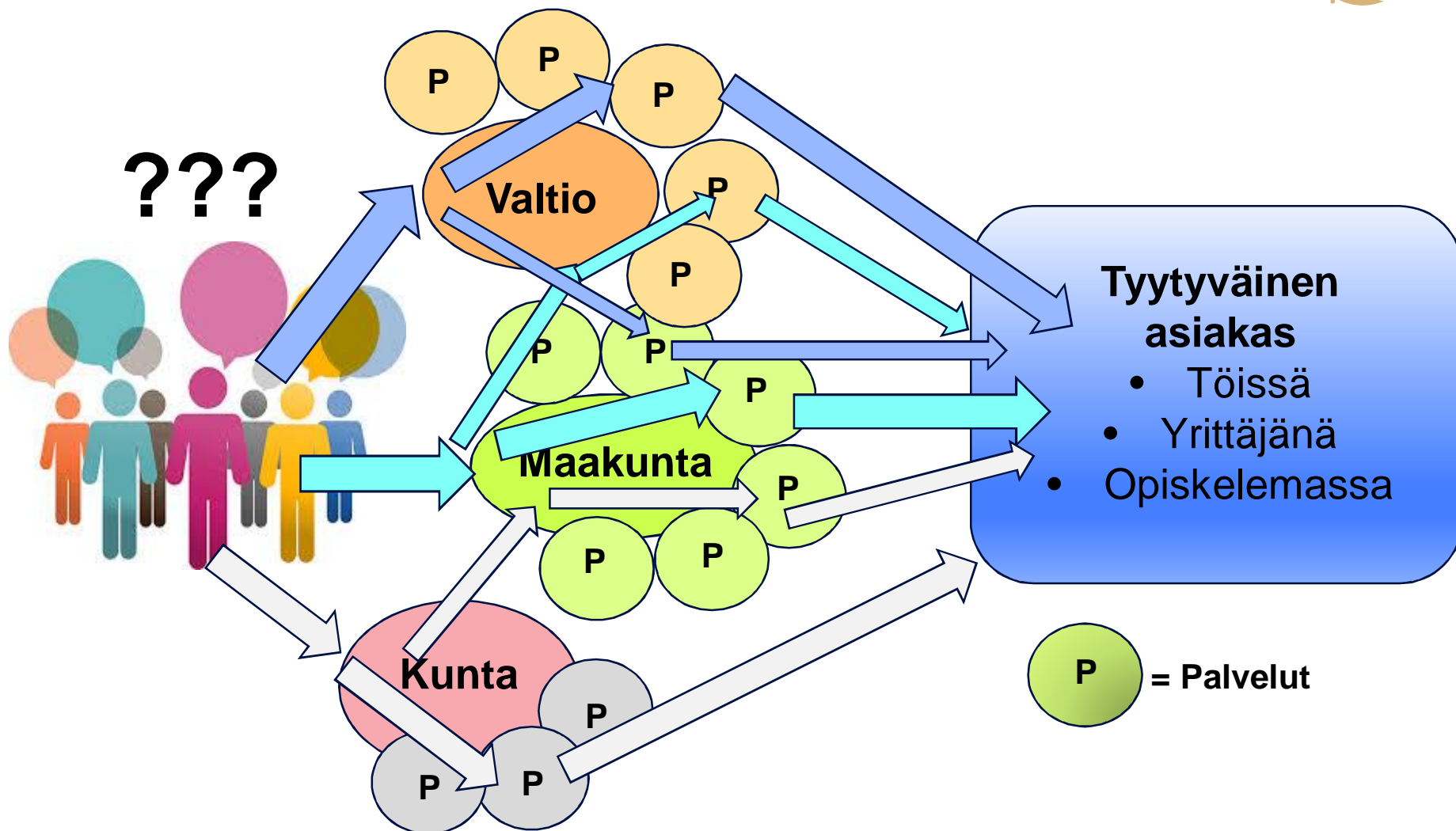
Asiakaspalveluissa, palveluprosessit (3)

Määrittelyn eteneminen

- **Prosessityön ensimmäisessä vaiheessa tunnistetaan ja kuvataan kasvupalvelun keskeiset ydin/ palveluprosessit (henkilö- ja yritysasiakas) toimintamallitasolle (osaprosessit, riippuvuudet, rajapinnat).**
- Huomioiden valmisteilla olevan lainsäädäntökokonaisuus.
- Projektissa hyödynnetään Iskukykyiset palvelut (IE2) –ohjelman tarjoamaan rahoitustukea, kokemusta palvelumuotoiluhankkeista ja konsulttien kanssa tehtyjä puitesopimuksia, jotta työssä voidaan lähteä liikkeelle nopeasti. Konsultiksi on valittu Gofore
- **Aikataulu: 27.1. – 31.3.2017**
- Hankkeen projektipäällikkönä toimii hankepäällikkö Päivi Blinnikka/ Palvelumuotoiluhanke/ Iskukykyiset palvelut –ohjelmakokonaisuus ja TEM yhteyshenkilönä Tuija Groop
- Ohjausryhmä: Kasvupalvelut - tehtävät ryhmän alainen pienryhmä/ nyrkki (pj. Pasi Patrikainen)

Asiakaspalveluissa, palveluprosessit (4)

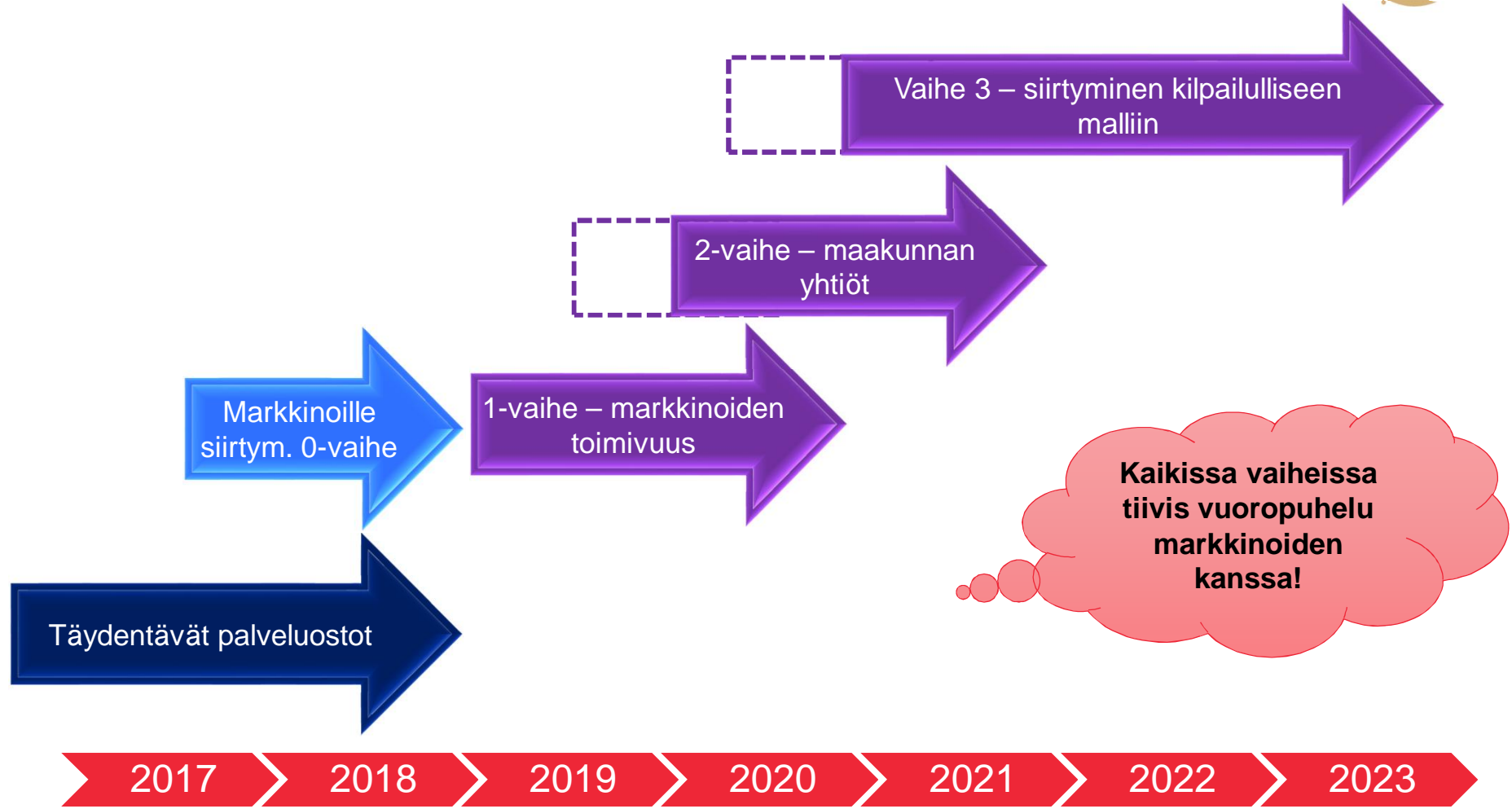

Markkinoiden rakentaminen – kasvupalvelu

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Markkinoille vaiheistetusti

Markkinoille siirtymisen 0-vaihe – järjestämis- vastuun siirtymistä edeltävät toimet

- **TOIMENPITEIDEN VALMISTELUA EI OLE VIELÄ KÄYNNISTETTY, TILANNETTA ARVIOIDAAN**
- Muutoksen hallittavuuden ja palvelukyvyyn ylläpidon varmistamiseksi uudistus on tarkoituksenmukaista vaiheistaa. Siksi lakiehdotus sisältää mahdollisuuden käynnistää markkinoille siirtymistä koskevia hankkeita ennen 2019.
- Yksittäiset hankkeet kohdistuisivat markkinaehtoisesti tuotettaviin palveluihin. Tällöin maakunnille siirtyisivät näiden yhtiöiden kanssa tehdyt sopimukset.
- Ei vaikuttaisi maakunnalle allokoitaviin resursseihin. Maakuntia ja niiden väliaikaisia hallintoja tulisi kuulla valmistelun aikana
- Hankkeet toteutettaisiin maakuntaudistuksen henkilöstöpoliittisten linjausten mukaisesti
- Eteneminen: 1) siirrettävien palvelujen/tehtävien arviointi, 2) markkina-analyysi, 3) toteutusvaihtoehtojen selvitys ja YT, 4) päätös ja toteutus.
- Siirrettävien palvelujen arviointi mm. palvelukyvyyn, asiakaslähtöisyyden ja toiminnallisuuden, lainsäädännön, tiedonhallinnan, henkilöstön näkökulmista
- Yleiset toteutusmallit: 1) yhtiöittäminen ja osakekannan luovuttaminen, 2) palvelutoiminnoista luopuminen yksityisille toimijoille, 3) henkilöstön siirtyminen palvelusuhteesta yrittäjäksi

Markkinapuute

- Kilpailullisen, kestäväen markkinan rakentuminen on uudistuksen kriittinen menestystekijä.
- Kehittyminen vie vuosia ja riippuu järjestäjän tekemistä ratkaisuista markkinan ohjaamisessa.
- Uudistuksen alussa todettu markkinapuute on pikemminkin kehitysvaiheen kuin pysyvän olotilan signaali. Maakuntien tulisi toimenpiteillään (myös yhteisillä) edistää markkinan rakentumista.
- Maakunnan tulisi säännöllisesti selvittää markkinoiden toimivuus: avoin kuulemismenettely, ulkoinen arviointi, ilmoitus markkinakartoituksesta HILMAssa, hankintalain mukainen kilpailutus.
- Keskeisiä kriteerejä: kyky tarjota palvelua, saavutettavuus, riittävyys, kohtuuhintaisuus
- Jos esim. kyseistä palvelua ei ole markkinoilta saatavissa tai yksittäinen tarjoaja määrittää hintatason, on kyseessä markkinapuute
- Markkinoiden toimivuuden selvittäminen tulisi toteuttaa kattavasti, monipuolisesti ja myös lähitulevaisuuteen suunnaten
- Markkinalähtöisyyden ja kilpailullisuuden tavoitteiden toteutumista maakunnissa tuetaan, seurataan ja arvioidaan

Team Finland –toiminnan uudistaminen

- **13 nopeasti toteutettavissa olevaa uudistusta ja lisäksi rakenteellisten uudistusten selvittäminen**

Toimenpide-ehdotukset 1-3

- 1. Team Finland -palveluiden sisältö määritellään uudelleen konkreettisiksi, suomalaisyritysten omista tarpeista lähteviksi ja yksityistä palvelutarjontaa täydentäviksi palveluiksi. Kiinnitetään palveluita tarjottaessa erityistä huomiota pienten, kansainvälistymistä käynnistävien yritysten palvelutarpeisiin.**
- 2. Yrityksille tarjotaan jatkossa käyttöön sujuva ja yhtenäinen palvelu, jossa kuntien ja maakuntien palvelut sekä valtakunnalliset ja yksityiset palvelut on organisoitu asiakaslähtöiseksi ja saumattomaksi kokonaisuudeksi. Team Finland –palvelut kattavat kv-innovaatioyhteistyön sekä viennin-, matkailun ja investointien edistämisen.**
- 3. Kuhunkin maakuntaan nimettävän Team Finland -koordinaattorin yhdeksi tehtäväksi määritellään maakunnallisen palvelukokonaisuuden rakentaminen ja hankinta yhteistyössä maakunnassa toimivien julkisten ja yksityisten Team Finland -osapuolten kanssa.**

Team Finland –toiminnan uudistaminen

Yrityksiä tukevat toimijat eri vaiheissa

Maakunnalliset Kasvupalvelu –toimijat
päävastuussa tämän asiakasryhmän
palvelemisesta ja aktivoimisesta
kasvupolulla eteenpäin.

Kansalliset Team Finland –toimijat päävastuussa tämän
asiakasryhmän palvelemisesta.

TF -koordinaattorit

Paikalliset ja
kotimarkkinoilla
toimivat yritykset

Kasvua ja
uudistumista hakevat
kotimarkkinayritykset

Ensimmäisiä kv –
markkinoita
suunnittelevat ja
avaavat yritykset

Kv-markkinoilla
laajentuvat
yritykset

Globaalit
yritykset